

V. OSZTÁLYOS

TANANYAG

„Azért vagyok pedagógus
hogy a
természetnek nyers
gyémántját szép
vigyázattal
csiszoljam
kristályba.”

(Németh László)

1. Foglalkozás

ÖNISMERET I/A. „Ilyen vagyok én...”

Nevelési cél: a gyermekek pozitív énképének fejlesztése, a
külső és belső tulajdonságok ismeretének
szélesítése

Kulcsfogalmak:

Önismeret
Külső-belső tulajdonságok

Mottó: „Tükröm, tükröm mondd meg nékem...”
(Hófehérke című mese)

A téma indokolása:

Az önismereti nevelés - a pozitív énkép kialakításán keresztül - a káros szenvedélyektől mentes, egészséges életmód megteremtésének egyik fontos eleme. Önmagunk megismerése, testi-lelki tulajdonságaink megfelelő ismerete és elfogadása segítik a helyes döntések előkészítését, az értékrend kialakítását. Olyan érzelmi normarendszert kell kialakítanunk a diákokban, hogy különbséget tudjanak tenni a jó és rossz között, reálisan számoljanak tetteik indítékával és a várható következményekkel. Ebben a folyamatban fontos szerepet tölt be a **nevelő személyisége, a vele való bizalomteljes, őszinte kapcsolat.**

Módszertani javaslatok

A bevezető gondolatok jegyében formáljuk tovább a diákok pozitív döntéshozatalának kialakítását, miközben figyelembe vesszük a választható lehetőségek sorozatát. A gyakorlatok során hangsúlyozzuk ki az önbecsülés fontosságát! Tudatosítsuk a diákokkal, hogy minden ember egyedi, egyszeri és megismételhetetlen, értéke pedig felbecsülhetetlen! Meg kell ismertetni továbbá a gyermekeket a **siker és a kudarc** fogalmával is!

A megfelelő szóhasználat ebben az esetben az „alacsonyabb” „magasabb” teljesítmény, illetőleg a „jó és rossz jegy” elérésére való törekvésben rejlik.

(A foglalkozás megtartásához nélkülözhetetlen a támogató légkör kialakítása.)

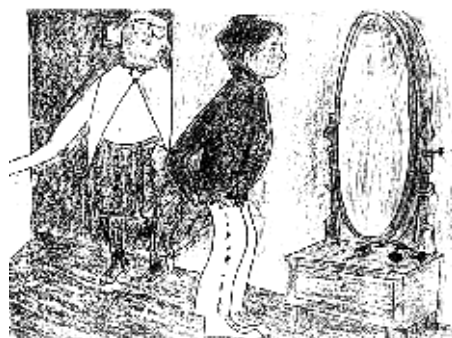
Eszközök: toll, füzet, tábla, kréta.

Fogalom!

Gyakorlatok:

1. Határozzuk meg az **önismeret fogalmát** (az ember önmagáról alkotott kép), és azt, hogy miért fontos az ismerete! A pontos fogalomalkotást segítse ellentétpárok alkotásával: rendes-rendetlen, pontos-pontatlan, szerény-nagyképű, jó tanuló-rossz tanuló...stb.

2. Kérjük meg a diákokat, hogy **„Ilyen vagyok én”...** címmel a pozitív és negatív tulajdonságaikat szavakban gyűjtsék össze.

3. **Írják le a padszomszédjuk jellemzését is!**

4. **Szedjük össze az elkészített önjellemezéseket, majd véletlenszerűen válasszunk ki egyet és olvassuk fel!**

➤ A diákok feladata az, hogy a jellemzés alapján ismerjék fel osztálytársukat. Az azonosítás után beszéljék meg az érintett tanulóra illő legfontosabb tulajdonságokat! Vitassák meg, hogy az osztálytársak egyet értettek-e a felsoroltakkal!

(A megbeszélés rendkívüli tapintatosságot igényel, mert a tanulókat ért bírálatok hatásai eltérőek lehetnek, előfordulhat pl., hogy valaki elsírja magát az osztályban. A bírálatkor kötelező az emberi érzékenység tiszteletben tartása. A jó osztályközösségben, ahol elismerik egymás értékeit és hibáit is, a sértődések ritkán fordulnak elő.)

➤ Tudatosítsuk, hogy ugyanolyan mércével kell mérni önmagunkat, mint másokat!

➤ Vitassuk meg:

Vitassuk meg!

- ☞ Mi az önértékelés? Miben különbözik a beképzeltségtől?
- ☞ Hogyan viselkednek azok az emberek, akiknek túlzottan magas az önértékelésük?
- ☞ Milyen módon azok, akiknek túl alacsony?
- ☞ Milyen annak az önértékelése, aki zsarnokoskodik?
- ☞ Az alacsony értékelésű ember gondolhatja-e magáról, hogy fontos a társadalom számára?
- ☞ Mit teszel azért, hogy jól érezd magad a bőrödben?
- ☞ Elfogadod-e, ha bírálnak?
- ☞ Kire mondjuk azt, hogy öntelt?

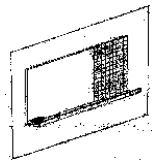
5. Hozzunk példákat arra, hogy milyen az önértékelésünk akkor, amikor büszkék vagyunk magunkra, vagy mások büszkék (pl. szülők) ránk? Pl.:

- ha ötöst viszünk haza,
- megnyerünk egy versenyt,
- jó cselekedetet hajtottunk végre,
- ...ha az ellenkezője történik velünk.

6. Alakítsuk át az osztályt **4-6 fős csoportokra!**

Versenyfeladat!

- Feladat: gyűjtsenek minél több **pozitív és negatív** tulajdonságokat a tanulók!
- ☞ A csoportvezetők olvassák fel a tulajdonságokat, amelyeket a táblára rögzítsünk!
- ☞ Állítsunk fel rangsort arra vonatkozóan, hogy melyek a legértékesebb tulajdonságok!
- ☞ A legtöbbet gyűjtő csoportot tapsoljuk meg!

Külső és belső tulajdonságok

Táblai vázlat segédlet

Pozitív tulajdonságok

Jóindulatú, türelmes, kedves, okos, bátor, pontos, precíz, rendszerető, szorgalmas, nyugodt, céltudatos, mosolygós, fürge,

Negatív tulajdonságok

Rosszindulatú, verekedős, durva, buta, lassú, pontatlan, rendetlen, hanyag, lusta, ideges, nagyravágó, mogorva, lomha...

Külső tulajdonságok

Magas, sudár, erős, vékony, vézna, kövér, fekete, barna, szőke (hajú, szemű), szemüveges, magas homlokú,

*Tűzben fa parazsa volnék,
Vízen puha moha volnék,
Légben jegenyefa volnék,
Földön anyám fia volnék.
Szélben libapihe volnék,
Kasban puha csibe volnék,
Erdőn galagonya volnék,
Otthon apám fia volnék.*

(Weörös sándor: *Mi volnék?*)

Játsszunk!

7. Játék segítségével mutassuk be az önértékelés fokozatait!

- Válasszon ki két tanulót az osztályból, és mindkettőjüknek adjon egy-egy lufit! Az osztályban ülő gyermekeknek magyarázza el, hogy a **lufi** szimbolikusan a gyermekek önbecsülését jelképezik. Ezután kérje meg őket, hogy fújják fel a lufikat és szoroson fogják össze, hogy a léggömb formája megmaradjon, majd szidja meg az egyik tanulót azért, mert már többször otthon hagyta a földrajz felszerelését!

- Kérdezzük meg a gyereket, hogy hogyan érzi magát és szerinte, mi fog történni ezután az önbecsülés lufijával? Kérje, hogy mutassa meg! (Helyes válasz: a léggömb formája kisebb lesz, a negatív hatás miatt. A tanulónak a léggömbből egy kis levegőt ki kell engednie.) Ezután a játékot ismétljék meg a másik diákkal is úgy, hogy folyamatosan dicsérje a jó tanulmányi eredménye, szorgalma miatt. Ismételten kérdezze meg, hogy hogyan érzi magát és mi fog történni a lufival? (Nagyobb lesz a lufi, mert a gyermek önérzete gazdagodik.)
- A játékot többször is megismételhetjük úgy, hogy egyszer negatív majd pozitív hatásokat küldünk a tanulók felé. (Rendkívül hatásos módszer!)

➤ **Oldjunk meg élethelyzeteket!**

- ☞ A barátom okosnak tart engem, mert sokat tanulok és nagyon büszke vagyok magamra, még akkor is ha nem kapok jó jegyet. A szüleim is nagyon büszkék rám...
- ☞ Az osztálytársaim mindig csúfolnak, mert túl kövér vagyok. Ezt én is tudom magamról, azonban nagyon nehéz leadnom pár kilót. Mégis, amikor mondják, nagyon rosszul esik...
- ☞ Tegnap megnyertem a földrajz versenyt. A szüleim okosnak tartanak, de ennek ellenére, az iskolában mégsem a legjobban teljesítek...

Összefoglalás

8. A foglalkozás végén foglaljuk össze, az önismerettel kapcsolatos tudnivalókat!

Előzetes feladat

9. Határozzunk meg tanulói feladatokat!

- A tanulók írják le, milyen jogukat és kötelezettségeiket ismerik?

Feladatlap

10. Töltsük az Önismeret, „Ilyen vagyok én” című feladatlapot! (15. sz. melléklet)

11. Rögzítsük tanári észrevételeinket!

„...a lelkiismeret visszatekint múltba,
s irányítóul szolgál a jövőre.”
(Darvin)

2. Foglalkozás

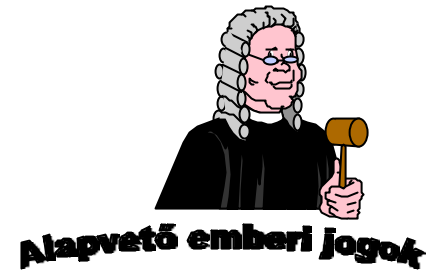
J O G O K I/B. - Az alapvető emberi jogok -

Nevelési cél: a tanulók ismerkedjenek meg az alapvető emberi jogokkal

Kulcsfogalmak:

Alapvető emberi jogok
ENSZ Egyezmény
Gyermekek jogai

Mottó: „*Mérlegelni, aztán merni!*”
(Moltke)

A téma indokolása, háttere:

Az Egyesült Nemzetek Szövetsége 1948-ban megalkotta az Emberi Jogok Nyilatkozatát, melyet minden népnek és nemzetnek, így hazánknak is figyelembe kell vennie. A Nyilatkozat alapján jött létre a New York-i 1989-es egyezmény, melynek hatására hazánkban megalkotásra és kihirdetésre került az 1991. évi LXIV. törvény „**A gyermekek jogairól**”.

Az alapvető emberi és állampolgári jogokat elsősorban a nemzetközi emberi jogi egyezmények, a Magyar Köztársaságon belül az Alkotmány és az egyéb jogszabályok, pl.: az egyesülési illetve a gyülekezési jogról, a lelkiismereti és vallás-, sajtószabadságról alkotott, illetve az egyéb életviszonyokat oltalmazó és szabályozó törvények, mint a Polgári törvénykönyv, a Polgári perrendtartás, a Büntető és Büntetőeljárás törvény, a Családjogi törvény és stb. tartalmazzák.

Módszertani javaslatok

Győződjünk meg arról, hogy ismerik-e a gyerekek az alapvető emberi jogokat, és nem tévesztik össze az alapvető emberi vágyakkal.

A mellékletben szereplő segédletek segítségével beszéljük meg részletesen az ENSZ Nyilatkozatában rögzítetteket, az egyéb törvényi szabályozásokat.

Előzetes tanári feladatok:

Írásvetítő transzparensre dolgozzuk fel a fontosabb emberi jogokat és jogszabályi tételeket, amelyek megkönnyíthetik a jobb megértést és figyelemmel követést!

Az foglalkozás megtartásához szükséges az ide vonatkozó szakirodalmak áttekintése.

Eszközök: írásvetítő, transzparensok, tábla, kréta, ceruza, füzet, toll.

Gyakorlatok:

1. Vezessük fel a témát történelmi példákkal, megtörtént esetekkel, amikor sanyargatták, bántalmazták a kiskorúakat!

- Hogyan nevelték a gyermekeket az ókorban, a középkorban, a XX. század elején és napjainkban? Milyen intézkedések születtek a gyermekek védelmében?

(A téma feldolgozásához nagy segítségünkre lehet a neveléstörténet és a gyermek-ifjúságvédelem történeti feldolgozására készült szakirodalmak.)

(Neveléstörténet tankönyv borítólapja.)

2. Kérdezzük meg a tanulókat, hogy mit jelent „az alapvető emberi jog” kifejezés”?

3. Ismertessünk néhányat az ENSZ Emberi Jogok nyilatkozatából! (31. sz. melléklet.)

Emberi és állampolgári jog például¹:

- Az élethez, emberi méltósághoz, szabadsághoz, személyes biztonsághoz való jog;
 - A törvény előtti egyenlőséghez és a jogviták független bíróság előtti elbíráláshoz való jog;
 - Az ártatlanság feltételezése mindaddig, ameddig jogerős bírósági ítélet a bűnösséget meg nem állapította;
 - A gondolat-, lelkiismereti és vallásszabadság joga;
 - A szabad véleménynyilvánításhoz és közérdekű adatok megismeréséhez való jog;
 - A gyermek joga a megfelelő testi-szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemre és gondoskodásra, a családjá, az állam és a társadalom részéről;
 - A nemzeti és kisebbségi jogok;
 - Az állampolgársághoz való jog;...stb.
- Vitassuk meg a gyerekekkel, hogy miért volt szükség ezeknek a jogoknak a megalkotására?
 - Betartják-e maradéktalanul ezeket a jogokat a nemzetek?
 - Milyen visszasságok fordulhatnak elő?

¹ Bíró Endre-Koltai Péter-Papp György: Diákjogok a közoktatási törvényben. Állampolgári Tanulmányok Központja Művelődési és Közoktatási Minisztérium Budapest, 1996.

4. A diákok hasonlítsák össze ezeket a jogokat az otthon elkészítettekkel!

➤ **Beszéljük meg:**

- ☞ Miben hasonlítanak és miben különböznek a felsoroltak az Egyezményben rögzítettektől?
- ☞ Melyek azok, amelyek nem tartoznak ezek közé?

5. Ismertessük röviden a **gyermek jogainak nyilatkozatát!**

*A Magyar Köztársaság által aláírt Gyermek Jogairól szóló Egyezményt kihirdető 1991. évi LXIV. törvény tartalmazza, s több más törvény is részletezi (pl.: a családjogi törvény, a közoktatási törvény, az egészségügyi törvény és a gyermekvédelmi törvény.)
(32. sz. melléklet)*

6. Beszéljük meg a gyerekekkel, hogy sokan nem veszik figyelembe ezeket a **jogokat, és megsértik azokat!**

- Hozzunk példákat ezekre!

7. Osszuk az osztályt **4-6 fős csoportokra!**

Csoportmunka

- A hallottak alapján minden csoport állítson össze egy listát a gyermeki jogokról!
- Válasszanak egy csoportvezetőt maguk közül, aki ismerteti a javaslatokat.
- Ezután hasonlítsák össze a többi csoportéval, majd beszéljék meg a különbségeket!

8. Oldjunk meg gyakorlatokat a **szerepjátékok segítségével!**

Játsszunk!

- **A tanulók játsszanak el olyan helyzeteket, amelyekben megsértik az alapvető emberi jogokat!**

Feladatlap

9. Töltsük ki a „**Jogok**” I/B. feladatlap – Az alapvető emberi jogok – c. részét! (16. sz. melléklet)

Összefoglalás

10. Foglaljuk össze az emberi jogokkal kapcsolatos általános tudnivalókat!

Plakátverseny!

11. Készíttessünk a diákokkal otthon végzendő feladatként **plakátokat, amelyek bemutatják az emberi jogokat!**

12. Rögzítsük tanári tapasztalatainkat az óráról!

„A gyermek csak azt képes szeretni, aki őt szereti,
és csak szeretettel lehet nevelni”.
(Dzserzsinszkij)

3. Foglalkozás

J O G O K I/C. - A GYERMEKEK JOGAI -

Nevelési cél: megismertetni a gyermekekkel a jogukat

Kulcsfogalmak:

Gyermeki jogok
Kötelezettségek
Törvényi szabályozás

Mottó: „ ... még gyermeki korban kell szép tettekre nevelni”.

(Phókülidész)

A téma indokolása, háttere:

Az alapvető gyermeki jogokat a Magyar Köztársaság által aláírt, a Gyermekek Jogairól szóló New York-i Egyezményt kihirdető 1991. évi LXIV. törvény tartalmazza, és több más törvény is részletezi, így a családjogi törvény, a közoktatási törvény, az egészségügyi törvény és a gyermekvédelmi törvény.

A 21/1996. (V.17.) AB. Határozat a Magyar Köztársaság Nevében, a gyermekek alapjoggyakorlásáról külön rendelkezett. „A gyermek alapjoggyakorlása a gyermek általában az önálló döntésre, illetve a döntés tárgyától: az adott esetben mihez kell az érettség”. (21/1996. AB. Hat. III/2.)

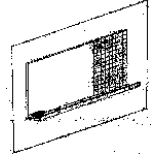
Módszertani javaslatok

A gyerekeknek nehézségeik lehetnek az emberi jogok és a gyermeki jogok megértésében. Segítsünk a tanulónak azzal, hogy szerepjátékokon keresztül játsszanak el olyan helyzeteket, amelyekben tiszteletben tartják vagy megsértik ezeket a jogokat. A játékos szituációkat egyenként értékeljük, majd beszéljük meg az oda vonatkozó, törvényben rögzített jogokat.

Előzetes tanári feladatok:

Gyűjtsünk olyan történelmi krónikákat, mai megtörtént eseteket, amelyek a gyermekek bántalmazásáról, a gyermekek jogainak semmibe vételéről szólnak!

Eszközök: Tábla, kréta, írásvetítő, transzparenszek, ceruza, füzet, toll.

Gyakorlatok:

1. Vezessük fel az órát az általunk gyűjtött történelmi példákkal, mai megtörtént esetekkel!

- Beszéljük meg, hogy az adott korban hogyan és milyen körülmények között éltek, és élnek a gyerekek!
- Hogyan ítélik meg a történeteket?

2. Idézzük fel a Gyermekek Jogainak nyilatkozatát!

- Írásvetítő fólia segítségével mutassuk be a legfontosabb gyermeki jogokat!

J O G A I M

Jogom van a:

- * Kiegyensúlyozott, szeretetteljes neveléshez,
 - * tiszteletben tartsanak,
 - * a védelemhez, az igazsághoz,
 - * vallásom szabad gyakorlásához,
 - * a szabadsághoz, a művelődéshez,
 - * a magántulajdonhoz,
- * személyiségem teljes kibontakoztatásához,
- * a levelezéshez, a gondolat szabadságához,
 - * az életkoromnak megfelelő játékhoz, kulturális-, és egyéb rendezvényeken való részvételhez,
 - * a munkához, a pihenéshez,
 - * iskolába járni, tanulni,
 - * véleményem kinyilvánításához,
 - * tiszteljék a jogaimat,
- * dönteni és nemet mondani a rosszra,
 - * igent mondani a pozitív dolgokra.

Az összeállítás készült az 1993. évi LXXIX. Törvény a közoktatásról, az 1991. évi LXIV. Tvr. a Gyermekek Jogairól szóló, 1989. évi New York-i Egyezmény alapján.

3. Értelmezzük a jogokat!

Vitassuk meg:

- Mit jelentenek ezek a jogok?
 - Mit kell tennünk annak érdekében, hogy ezek érvényesítésre jussanak!
 - Mi történik akkor, ha megsértik ezeket a jogokat? (Megfelelő fórumokhoz lehet fordulni jogorvoslatért.)
4. A **gyermeki jogoknak** egy másik része olyan jogokat is tartalmaz, amelyeknek nincsenek állampolgári megfelelői, mivel azok a gyermek különleges társadalmi és jogi helyzetéből következnek.²

Ilyenek pl.:

- „A szülőkhöz való jog, a szülőktől való elválasztás szigorú szabályai;
 - Az ítélőképessége birtokában lévő gyermek joga minden őt érdeklő kérdésben a szabad véleménynyilvánításra, s jog ahhoz, hogy ezt a véleményt – figyelemmel korára és érettségi fokára – kellően tekintetbe is vegyék;
 - Az állami szervek minden, a gyermeket érintő döntésükben a gyermek mindenképp felett álló érdekét kötelesek figyelembe venni elsősorban;
 - Az erőszak a támadás, fizikai és lelki durvaság, elhagyás, elhanyagolás, rossz bánásmód, kizsákmányolás, nemi erőszak bármely formája elleni védelemhez való jog;
 - A gyermek szociális biztonságához és megfelelő életszínvonalhoz való joga olyan mértékben, amely lehetővé teszi a testi, szellemi, lelki, erkölcsi és társadalmi fejlődését;
 - Az oktatáshoz való jog esélyegyenlőség alapján történő gyakorlása;
 - A gyermekkereskedelem, gyermekek eladásának, elrablásának, kicserélésének és külföldre vitelének bármely módja elleni védelemhez való jog.”
- Beszéljünk a diákokkal arról, hogy mit jelentenek az egyes jogok!
5. **Ismertessük a Legfelsőbb Bíróság Elnökének az Alkotmány rendjéről szóló, 21/1996. (V.17.) AB. Határozatának legfontosabb részeit!** (33. sz. melléklet)

- Részlet az indokolási részből: (III. 1. 2-3. Bek.)

1. „A gyermeket megilletik az alapjogok. Az Alkotmány kifejezetten csak a választójogból zárja ki a gyermekeket.

Ahol a törvények nem szabályozzák a kis- és fiatalkorúak joggyakorlását, az Alkotmány alapján esetről esetre kell meghatározni, hogy a gyermek mely alapjogot, milyen vonatkozásban gyakorolhatja maga, illetve hogy ki gyakorolja nevében és érdekében, illetve, hogy gyermek voltára és a 67. §-ra tekintettel az alapjog gyakorlásának egyes területeiről nem zárható-e ki teljesen.”

2. A gyermek alapjoggyakorlása korlátozásának indokoltsága két tényező együttes mérlegelésétől függ: elég érett-e a gyermek általában az önálló döntésre; illetve a döntés tárgyától: az adott esetben mihez kell az érettség.”

² Bíró Endre-Koltai Péter-Papp György: Diákjogok a közoktatási törvényben. Állampolgári Tanulmányok Központja Művelődési és Közoktatási Minisztérium Budapest, 1996. 11. o.

„...A gyermek esetében azonban maga az Alkotmány és nemzetközi egyezmények teszik állami kötelességgé a gyermek fejlődési útjának megóvását a veszélyektől és kockázatoktól, éppen annak érdekében, hogy felkészülhessen a felelős és tájékozott döntésekre, mihelyt életkorának vélelmezett érettsége erre képessé teszi”.

6. Megvitatandó kérdések:

- ☞ Vessünk egy pillantást az emberi jogokra! Melyik sérül a legjobban?
- ☞ A tanárok is emberek, ők rendelkeznek alapvető emberei jogokkal. Milyen jellemző helyzetekben éri támadás a tanárok jogait az iskolában?

Játsszunk!

7. Oldjunk meg élethelyzeteket a törvény által meghatározott jogokra és korlátozásukra!

Összefoglalás

8. Foglaljuk össze az emberi jogokról tanultakat!

9. Töltsük ki a „Jogok” I/D. feladatlap – Gyermek jogai – részét!
(17. sz. melléklet)

Előzetes feladat

10. Előzetes tanulói feladatok:

A tanulók gyűjtsék össze azon jogait és kötelezettségeiket, amelyek az iskolában érvényesek!

11. Tanári észrevételek, tapasztalatok az óráról.

„A tanítás csupán egyetlen szírma annak a virágnak,
amelynek a neve: nevelés.”

(Szuholinszkij)

4. Foglalkozás

J O G O K I/D.

- Tanulói jogok és kötelezettségek -

Nevelési cél: a diákoknak ismerniük kell a rájuk vonatkozó tanulói jogokat és kötelezettségeket.

Kulcsfogalmak:

Tanulói jogok, kötelezettségek
Törvények, szabályok

Mottó: „A fegyelem szabadság nélkül zsarnokság; a szabadság fegyelem nélkül káosz.”

(Cullen Hightower)

A téma indokolása, háttere:

A diákjogokat az 1993. évi LXXIX. Köznevelési törvényben rögzítette a Parlament. A diákok jogait olyan normatív szabályok tartalmazzák, amelyek törvény, jogszabály alapján létrejött iskolai szabálygyűjtemény (szervezeti és működési szabályzat, házirend) által előírt magatartási előírásokat tartalmaznak. E szabályok nem csak jogok, de kötelezettségek is. Diákjogokat tartalmaz még ezen kívül a szakképzési törvény, a felsőoktatási törvény, a munkavédelmi törvény, több kormányrendelet és miniszteri rendelet is.

Az iskoláknak struktúrára (iskolaszék, diákönkormányzat, pedagógus szakszervezet és egyéb demokratikus fórumokra) van szüksége ahhoz, hogy terjeszthessék ezeket a jogokat és sérthetlenségének, tiszteletben tartásának gondolatát.

Módszertani javaslatok

A diákok számára nagyon fontos az iskolai jogoknak és kötelezettségeknek az ismerete. Elgondolkodhatnak azon is, hogy az iskolai környezetükben hogyan sérülnek naponta az emberi jogok.

Előzetes tanári feladatok:

A foglalkozás megtartásához szükséges az 1993. évi LXXIX. sz. Köznevelési törvény, tanulói jogokra és kötelezettségekre vonatkozó részének megismerése.

Eszközök: Tábla, kréta, ceruza, füzet, toll, televízió, VIDEÓ.

Gyakorlatok:

Felidézés, rögzítés, bevésés

1. Ismételjük át röviden az emberi-, a gyermeki jogokról tanultakat!

- Milyen törvények szabályozzák ezeket a jogokat?
- Miért fontos ezeknek a jogoknak a szabályozása?
- Hogyan sértik meg a törvényben meghatározott emberi jogokat?

2. Ismertessük a **Közoktatási törvényből** a **tanulók jogaira és kötelezettségeire vonatkozó legfontosabb szabályokat!** (34. sz. melléklet)

- Az emberi méltóság és jogok tiszteletben tartása, (10. § 2.bek.)
- A gyermekeknek, tanulóknak a jogai (10. § 3. bek. a, f; 4. bek; 11. §.1.bek.a,d,e,f,h,i.)
- A tanuló kötelezései (12. § a-f.)
- Készítsünk órai vázlatot a táblára a kötelezettségekről!

Kötelezettségeim:

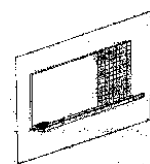

Részvétel a foglalkozásokon és szakmai gyakorlatokon,
rendszeres munka, fegyelmezett magatartás,
képességeimnek megfelelő tanulmányi kötelezettség,
megtartani a gyakorlati képzés rendjét, az iskola, a kollégium szabályzatainak előírásait.

Saját és társaim testi épségének megóvása,
veszélyeztetett állapot, tevékenység és baleset haladéktalan jelentése.

Az iskola létesítményeinek, eszközeinek megfelelő, előírás szerű használata.

Az iskola, a kollégium vezetői, tanárai, alkalmazottai, tanuló társaim emberi méltóságának és jogainak tiszteletben tartása.

3. Értelmezzük röviden az egyes fogalmakat!

Fogalmak értelmezése

4. Végezzünk pihentető gyakorlatokat!

Pihentető gyakorlatok

- Játékkal: „**Csak a végét!**” Az abc betűivel játszunk szójátékot! Egy szó utolsó betűjével alkossunk új szavakat, és a végződő betűvel ismét újat. Pl.: autó-óra-akna-abrosz-szólam...stb. A játékban lehetőleg minden tanuló vegyen részt. A játéknak akkor van vége, amikor nem tudnak új szót alkotni a tanulók. A játékot megismételhetjük többször is.

5. A pihentető gyakorlatok után **hasonlítsuk össze az órán megismert tanulói jogokat az otthon elkészített házi feladattal!**

Vitassuk meg a különbségeket:

- Megfelelnek-e a törvényben felsorolt jogoknak és kötelezettségeknek?
- Miben különböznek és miért?

6. Vitassuk meg a különböző **jogsértéseket a tanulókkal!**

Jogsértések

7. **A tanultak alapján oldjunk meg** élethelyzeteket, amelyek az iskolai körülmények között történtek!

Játsszunk!

8. **Foglaljuk össze röviden** az emberi alapjogokról, a gyermeki jogokról és a tanulói jogokról hallottakat!

Összefoglalás

Előzetes feladat

9. **Töltsük ki a „Jogok” I/D. – Tanulói jogok és kötelezettségek – c. feladatlapot!**
(18. sz. melléklet)

10. **Rögzítsük tapasztalatainkat!**